

"...

II. MAHKEMENİN ANAYASA'YA AYKIRILIK GEREKÇESİ :

İtiraz yoluyla iptal isteyen mahkemenin gerekçesi aynen şöyledir: "Yargılamanın dayanağını teşkil eden iddianame 3005 sayılı Kanuna göre sanığın 1072 sayılı rüet, tilt, langırt ve benzeri oyun alet ve makineleri hakkındaki Kanunun 2. maddesi hükmü uyarınca tecziyesi istemini kapsamaktadır. Bu madde hükmünün son fıkrasında aynen (Bu suçlardan mahkûm olanların cezaları tecil edilmez.) kaydı vardır. Türk Ceza Kanununun 89 ve müteakip maddeleri hükümleri ile, 647 sayılı Kanunun 6. maddesi hükmüne göre erteleme müessesesi, ilgilinin isteği olmasa bile mahkemece resen uygulanması gözönüne alınacak bir müessesedir. Bu itibarla iddianamede ertelemeye dair kanun hükümlerinin yer almamış olmasına rağmen davada nazara alınması gerekli bir konu olacağı izahtan varestedir. Mahkememiz sanık hakkında uygulanması istenilen, Kanunun 2. maddesinin son fıkrası hükmünün bu nedenlerle sanık hakkında sevk maddesi (uygulama maddesi) olduğuna ve bu hükmün de 1961 tarihli Anayasa'mızın 1488 sayılı Yasa ile değişik 151. maddesi hükmü uyarınca, Anayasa'ya aykırı bulunduğu kanısına varmıştır :

Anayasa'nın 8. maddesi hükmüne göre kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz, 11. maddesi hükmüne göre temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasında kanunlar hürriyetlerin Özüne dokunamazlar, yine 12. madde hükmüne göre herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, telselî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir, hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz, keza Anayasa'mızın 33. maddesi hükmüne göre Ceza sorumluluğu şahsidir ve yine Anayasa'mızın 14. maddesi hükmüne göre herkes yaşama, maddî ve manevî varlığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir. Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça kısıtlanamaz. Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz, insan haysiyeti ile bağdaşmayan ceza konulamaz, ayrıca 10. madde hükmünde düzenlenen prensipler gereğince herkes kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez, temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Devlet kimsenin temel hak ve hürriyetlerini fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar.

Oysa uygulanması istenilen kanun hükmünde (bu suçlardan mahkûm olanların cezaları tecil edilmez) kaydı yukarıda sıralanan Anayasal kurallara aykırıdır. Bu yasa hükmü Anayasa'nın özü ve sözüyle bağdaşmamaktadır.

Eşitlik kavramı geniş bir kavramdır. Bu nedenle aynı suçu işleyen kişilere uygulanacak yasa maddelerinin aynı olmasını içermekle birlikte aynı zamanda ayrı ayrı suçları işlemiş olan kişilere uygulanması gereken infaz prensiplerinin de aynı olacağını içerecektir. Tecil aynı zamanda bir infaz durumu olduğu kadar, iyi bir ceza siyasetinin gerçekleşmesinde araç olarak kısa süreli özgürlüğü bağlayan cezaların mahzurlarını ortadan kaldıracak bir kurumdur. Cezanın ferdileştirilmesinde bir araçtır. Ceza siyasetinin herhangi bir suç için kabul edeceği ceza miktarı o suçun özelliği, yurttaki yaygınlığı ve hertürlü zararları gözönüne alarak şu veya bu şekilde değişik olabilir. Ancak bunun yukarıda nitelikleri sıralanan tecil kurumuna da yansıtılması eşitlik ilkesini bozar, sanık hakkında herhangi bir şekilde yargı organı tarafından hüküm kurulduktan sonra bu hükmün infazında gözetilecek ilkelerin bir kısım suçların sanıkları için başka diğer bir kısım suçların sanıkları için başka olması eşitlik ilkesine bu yönden aykırılık teşkil eder. Yasada belirlenen objektif ceza sanığa 647 sayılı Kanun ile belirlenen ilkelerle

Esas Sayısı:1977/3

Karar Sayısı:1977/19

ferdileştirilerek ve somutlaştırılarak giydirilirken, bu işlemde bir bölüm suçların sanıkları için yargı organının sınırlandırılması keyfiyeti aynı zamanda Anayasa'mızla konulan temel ilkelere ve Anayasa'nın 132. maddesi hükmü ile başlayan 3. bölümündeki prensiplere de aykırı olur. Çünkü cezanın ferdileştirilmesinde kural olarak yetkili organ yasama organından ziyade yargı organıdır.

Eşitlik ilkesine aynı suçu işleyen ya da işleyecek olan kişiler arasında eşitlik şeklinde yorumlamamak ve onun kapsamını daraltmamak gerekmektedir. Kaldı ki mahkûmiyette eşitlik ile mahkûmiyetin infazında eşitlik ayrı ayrı şeylerdir. Asrımızda ceza ölçme siyasetinden mülhem değildir. Cezanın içtihat ve doktrinde en belirgin niteliği itibarı ile ıslah edecek gayesine yöneliktir. Cezanın doktrinde ibareti müessire unsuru da kabul edilmektedir. Çünkü henüz suç işlememiş diğer fertlere gözdağı vermek için, suç işleyen kişiyi müstehak olduğu miktar ve dereceden fazla bu ceza ile cezalandırmak adalet olamaz. Aristodan beri benimsenen adalet tanımlamasına göre, adalet; herkese hakkı olduğu kadarını vermek, fakat hakkı olmadığını da vermemektir .

647 sayılı Yasa hükmüne göre (Madde 6) ...bir yıl kadar hapis veya hafif hapis cezaları ...tecil sınırı içerisindedir. Sanığa uygulanması istenilen kanun hükmünde gösterilen ceza miktarı bu sınırın içerisinde kalabilmek durumundadır. Ceza Kanununun muhtelif bap ve fasılları içerisinde yer almış suçlar arasında hemen hepsi kanunî imkân dahilinde tecil durumunun uygulanması olanağını taşıdığı halde 1072 sayılı sözü geçen kanun açısından bu uygulama olanağının ortadan kaldırılması yukarıda açıklanan gerekçe ve nedenlerle Anayasa'ya aykırı olduğundan, tüm dosya muhtevasının örnekleri çıkarılarak Anayasa'nın ilgili 151. maddesi hükmü uyarınca sanık hakkında uygulanmak durumunda bulunan 1072 numaralı Kanunun 2. maddesinin (bu suçlardan mahkûm olanların cezaları tecil edilmez) biçimindeki son fıkrası hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına" karar verilmiştir."